

Załącznik
do zarządzenia nr 11/PO/2024
Komendanta Powiatowego
Państwowej Straży Pożarnej
w Stargardzie
z dnia 1 sierpnia 2024 r.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W KOMENDZIE POWIATOWEJ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W STARGARDZIE

Spis treści

Wstęp..... 2

Rozdział I	2
Objaśnienie terminów.....	2
Rozdział II	4
Rozpoznawanie i reagowanie na objawy krzywdzenia dzieci.....	4
Rozdział III	5
Procedury kontroli pracowników przed dopuszczeniem do zajęć z małoletnimi w zakresie spełniania przez nich warunków niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości.....	5
Rozdział IV	5
Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a pracownikami	5
Rozdział V	8
Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.....	8
Rozdział VI	12
Zasady udostępniania pracownikom Komendy, małoletnim i ich rodzicom/opiekunom prawnym standardów ochrony małoletnich do zapoznania i stosowania	12
Rozdział VII	12
Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowań niedozwolonych.....	12
Rozdział VIII	13
Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi w internecie oraz utrwalonymi w innej formie	13
Rozdział IX	13
Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.....	13
Rozdział X	14
Monitoring stosowania standardów	14
Rozdział XI	14
Przepisy końcowe	14

Wstęp

1. Podstawową zasadą wszystkich działań podejmowanych przez funkcjonariuszy, pracowników Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Stargardzie i osoby współpracujące (wolontariusze, przedstawiciele instytucji i firm) jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich przemocy w jakiegokolwiek formie.
3. Standardy Ochrony Małoletnich obowiązują wszystkich pracowników Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Stargardzie i zawierają wytyczne dotyczące postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa i dobra dzieci.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

Standardy Ochrony Małoletnich obejmują:

1. Procedurę kontroli przed dopuszczeniem do zajęć z małoletnimi w zakresie spełniania przez nich warunków niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości.
2. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim, a pracownikami i funkcjonariuszami Komendy.
3. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.
4. Procedurę składania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadomienia sądu opiekuńczego.
5. Zasady udostępniania pracownikom i funkcjonariuszom Komendy, małoletnim i ich opiekunom standardów do ich stosowania.
6. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowań niedozwolonych.
7. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi w Internecie oraz utrwalonymi w innej formie.
8. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

1. Ilekroć w niniejszych Standardach będzie mowa o:

- 1) **Komendzie** – należy przez to rozumieć Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Stargardzie;
- 2) **Komendancie** – należy przez to rozumieć Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Stargardzie;
- 3) **Pracowniku Komendy** – należy przez to rozumieć pracownika i funkcjonariusza w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Stargardzie;
- 4) **Opiekunie** – należy przez to rozumieć osobę/y wyznaczoną/e przez kierownictwo PSP do prowadzenia zajęć z dziećmi;
- 5) **Małoletnim** – należy przez to rozumieć każdą osobę od urodzenia aż do ukończenia 18. roku życia;
- 6) **Opiekunie małoletniego** – należy przez to rozumieć osobę, uprawnioną do jego reprezentacji, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
- 7) **Zgoda rodzica małoletniego** oznacza zgodę co najmniej jednego z jego rodziców/opiekunów prawnych. W przypadku braku porozumienia między rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka należy poinformować rodziców/opiekunów prawnych o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd Rejonowy w Stargardzie Wydział Rodzinny i Nieletnich (sąd rodzinny).
- 8) **Krzywdzeniu małoletniego** – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Komendy, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniechanie.

Krzywdzeniem jest:

- **przemoc** – zachodzi wówczas, gdy jakaś osoba odnosi się do drugiej w sposób niezgodny z wymaganiami relacji, która je łączy.;
- **przemoc fizyczna** – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być między innymi: złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne;
- **przemoc emocjonalna** – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań

i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać. Jej celem jest naruszenie godności osobistej;

– **wykorzystywanie seksualne** – to każde zachowanie, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas;

– **zaniedbanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnianie mu odpowiedniego pożywienia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

9) **Standardach** - należy przez to rozumieć niniejsze Standardy ochrony małoletnich w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Stargardzie.

2. Osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem to wyznaczona przez kierownictwo jednostki organizacyjnej PSP osoba sprawująca nadzór nad realizacją polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w PSP.

3. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na objawy krzywdzenia dzieci

1. Pracownicy Komendy w ramach wykonywanych zadań zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia małoletnich.

2. Każdy pracownik Komendy, który zauważy lub podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony zobowiązany jest zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić adekwatnej pomocy.

3. Wszyscy pracownicy Komendy i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków wynikających ze Statutu podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub inne informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane kierownictwu Komendy oraz uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

4. Pracownicy Komendy zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo małoletnich zgodnie ze swoimi kompetencjami, obowiązującym prawem oraz przepisami wewnętrznymi PSP.

Rozdział III

Procedury kontroli pracowników przed dopuszczeniem do zajęć z małoletnimi w zakresie spełniania przez nich warunków niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości

1. Komendant lub osoba wskazana przez niego sprawująca nadzór nad realizacją polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w PSP weryfikuje w Rejestrze sprawców przestępstw seksualnych każdą osobę przed dopuszczeniem jej do pracy z małoletnimi.
2. Wszyscy pracownicy Komendy dopuszczeni do pracy z małoletnimi mają obowiązek stosować *Standardy Ochrony Małoletnich*.

Rozdział IV

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a pracownikami

1. Zasady bezpiecznych relacji z małoletnim określają, jakie zachowania i praktyki są niedozwolone w pracy z małoletnimi. Zasady bezpiecznych relacji są dostosowane do realiów funkcjonowania Komendy i dotyczą następujących obszarów:
 - 1) bezpośredni kontakt z małoletnim oparty jest na poszanowaniu jego intymności i godności. Przykładowe formy takiego kontaktu, to:
 - a) kontakty w zajęciach edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych itp.,
 - b) stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dotyczących, konfliktów pomiędzy podopiecznymi (rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie, obezwładnienie),
 - c) działania z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy),
 - d) zagrożenie lub panika spowodowane czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.).

2. Niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:
 - a) przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie),
 - b) erotyzowania relacji (flirt słowny, dwuznaczny żart, zły dotyk, wyzywające spojrzenie),
 - c) seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne).
3. Komunikacja werbalna z małoletnim powinna być pozbawiona akcentów wrogich, wulgarnych, agresywnych, złośliwie ironicznych. Komunikacja nie powinna:
 - a) wzbudzać w małoletnim poczucie zagrożenia (groźby, wyzwiska, krzyk),
 - b) obniżać i niszczyć poczucie wartości (np. wyzwiska, krzyk, negatywne ocenianie, reakcja nieadekwatna do sytuacji, wzbudzanie poczucia winy, negowanie uczuć),
 - c) upokarzać (publiczne wyszydzanie, naigrywanie się, ośmieszanie),
 - d) naruszać granic (niezachowywanie odpowiedniego dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym).
4. Pracowników Komendy obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu oraz ocenie każdego małoletniego bez względu na pochodzenie, rasę, wyznanie i narodowość. Równe traktowanie oznacza, że niedozwolone jest:
 - wyłączenie skupienia uwagi na wybranych osobach z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych,
 - nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych,
 - nierówne i niesprawiedliwe przydzielanie zadań, nieadekwatne do możliwości i wieku,
 - zwolnienie z wykonywania obowiązków w nieuzasadnionych sytuacjach,
 - godzenie się, brak reakcji na nieformalną hierarchię grupową,
 - dominacja w grupie przez negatywne jednostki, ustalanie przez nie i wdrażanie nieformalnych zasad,
 - przyzwolenie na wykorzystywanie młodszych i słabszych przez silniejszych.
5. Kontakty bezpośrednie z dzieckiem poza Komendą powinny być:

- ściśle powiązane z wykonywaniem zadań statutowych,
- niedopuszczalne jest utrzymywanie takich kontaktów celem zaspokojenia przez dorosłego własnych potrzeb społecznych lub emocjonalnych, namawiania do zachowań niezgodnych z prawem, dających poczucie bycia faworyzowanym, wyróżnianym.

6. Transport, przemieszczanie się i warunki noclegowe:

- organizacja transportu, noclegu w budynkach Komendy powinna być uzasadniona (np. wyjazd na wycieczkę lub inne wydarzenia organizowane przez lub przy udziale pracowników Komendy),
- opieka nad małoletnimi w sytuacjach wyjazdowych powinna być zgodna z obowiązującymi przepisami,
- przy organizacji noclegu zakwaterowania brane pod uwagę jest pokrewieństwo, relacje i płeć podopiecznych.

7. Dyscyplinowanie małoletniego definiowane jako narzędzie „informacji zwrotnej” komunikujące, że ich postawa w danej sytuacji nie jest właściwa, sprzeczna z oczekiwaniami i/lub nieefektywna wiąże się ze stawianiem granic, kształtowaniem trwałego systemu wartości, adekwatnego poziomu samooceny oraz umiejętności podejmowania trafnych decyzji. Niedopuszczalne są wszelkie formy dyscyplinowania mające na celu upokorzenie, poniżenie oparte na wykorzystywaniu przewagi:

- fizycznej (agresja, stosowanie kar fizycznych, środków przymusu bezpośredniego, krępowanie, izolowanie, uniemożliwianie realizacji podstawowych potrzeb fizjologicznych itp.; prace fizyczne nieadekwatne do możliwości, dopuszczanie się zachowań o charakterze seksualnym),
- psychicznej (groźby, naruszenie poczucia własnej wartości, lekceważenie potrzeb psychicznych np. bezpieczeństwa, przynależności, miłości, symulacje wzbudzające strach i obawy o życie własne i rodziny).

8. Rodzice i opiekunowie prawni małoletnich mają prawo do wszelkich informacji na temat funkcjonowania dziecka na terenie Komendy.

Rozdział V
Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia
krzywdzenia małoletniego lub posiadania informacji o krzywdzeniu
małoletniego

1. Zakres zadań poszczególnych pracowników Komendy w przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji, że małoletni jest krzywdzony:

a) Komendant lub osoba przez niego wyznaczona:

- przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia małoletniego i wypełnia kartę interwencji stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszych *Standardów*;
- bierze udział w rozmowie z rodzicami lub opiekunami prawnymi;
- w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia małoletniego zawiadamia Komendę Powiatową Policji w Stargardzie oraz rodziców/opiekunów prawnych.

b) opiekun grupy:

- przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu sporządzając notatkę stanowiącą Załącznik nr 2 do *Standardów*;
- powiadamia kierownictwo Komendy;
- w przypadku, gdy małoletni ma obrażenia przeprowadza go do bezpiecznego miejsca w celu udzielania pomocy przez strażaków-ratowników;
- pozostaje w kontakcie z rodzicami lub opiekunami prawnymi małoletniego;
- dba o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy z grupą;
- dba o to, żeby rodzice/opiekunowie prawni znali obowiązujące w Komendzie Standardy Ochrony Małoletnich, zachęca rodziców/opiekunów do angażowania się w działania na rzecz ochrony małoletnich.

c) pozostali pracownicy Komendy:

- reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami;

– zgłaszają obserwowane niepokojące sygnały opiekunowi/om grupy lub kierownictwu Komendy.

2. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy domowej.

a) Przyjęcie informacji o podejrzeniu krzywdzenia dziecka poprzez sporządzenie notatki służbowej.

b) Opiekun grupy informuje o zdarzeniu kierownictwo Komendy (jeśli wymaga tego sytuacja po zbadaniu sprawy).

c) Jeżeli stan dziecka wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia wzywa się pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych).

d) Komendant informuje na piśmie odpowiednie instytucje: Komendę Powiatową Policji w Stargardzie lub Gminny/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie.

3. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy ze strony pracownika Komendy.

a) Osoba podejrzewająca krzywdzenie małoletniego zgłasza problem kierownictwu Komendy.

b) Kierownictwo Komendy podejmuje działania w celu zbadania sprawy: rozmowa z dzieckiem w obecności rodzica/opiekuna prawnego, rozmowa z pracownikiem PSP na temat podejrzenia krzywdzenia, rozmowa z innymi pracownikami PSP na temat zdarzenia, obserwacja itd.

c) Kierownictwo Komendy po potwierdzeniu informacji podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ogólnego, stosując karę porządkową, powiadamiając Prokuraturę Rejonową w Stargardzie lub Komendę Powiatową Policji w Stargardzie.

d) W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłaszają rodzice lub opiekunowie prawni małoletniego, Kierownictwo Komendy ze spotkania z rodzicami sporządza notatkę.

e) Kierownictwo Komendy bada zaistniałą sytuację.

W zależności od wyników Komendant w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ogólnego, stosując karę porządkową, powiadamiając Prokuraturę Rejonową w Stargardzie lub Komendę Powiatową Policji w Stargardzie.

4. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia małoletniego w Komendzie przez rodzica/opiekuna prawnego lub pełnoletniego członka rodziny innego dziecka.

- a) Osoba będąca świadkiem krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub dorosłego członka rodziny innego dziecka zgłasza problem opiekunowi lub Komendantowi.
- b) Komendant i opiekun przeprowadzają rozmowę z wyżej wymienionymi osobami na temat zdarzenia, pouczają i podają możliwe sposoby rozwiązania sytuacji.
- c) O zaistniałym fakcie krzywdzenia dziecka oraz o przeprowadzonej rozmowie zostają powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie tego dziecka.
- d) Krzywdzonemu małoletniemu zostaje udzielone wsparcie.
- e) Komendant powiadamia o tym fakcie Komendę Powiatową Policji w Stargardzie.

5. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez inne dzieci.

- a) Natychmiastowa reakcja pracowników Komendy na akty agresji i przemocy.
- b) Rozmowa opiekuna grupy z ofiarą i sprawcą przemocy, nakłonienie sprawcy do zadośćuczynienia.
- c) Jeżeli stan dziecka wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia funkcjonariusz w porozumieniu z Komendantem wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych).
- d) Jeżeli akty agresji i przemocy nie są incydentalne opiekun grupy lub funkcjonariusz przeprowadzają rozmowę z krzywdzonym dzieckiem (gdzie, kiedy dochodzi do zdarzeń, jaka jest ich częstotliwość itd.), rozmawiają ze sprawcą/sprawcami oraz z ewentualnymi świadkami.

e) Dziecku będącemu ofiarą przemocy zapewnia się wsparcie psychiczne zgodnie z jego potrzebami.

f) Małoletniego będącego sprawcą przemocy obejmuje się stałą opieką i kontrolą.

g) Z małoletnimi, którzy byli świadkami przemocy (jeśli wymaga tego sytuacja) opiekun grupy omawia przebieg zdarzenia ukierunkowując rozmowę na to, jak sobie radzić w trudnych sytuacjach, jak reagować na krzywdzenie i komu zgłaszać, gdy dochodzi do takiego krzywdzenia.

h) W przypadku, gdy sprawca agresji/przemocy jest nieznany, opiekun lub Komendant po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego o zaistniałej sytuacji oraz o możliwości zawiadomienia Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie.

6. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy.

Każda osoba posiadająca wiedzę o zdarzeniu informuje o tym fakcie opiekuna lub Komendanta. Osoba, której zgłoszono zdarzenie zobowiązana jest:

- wyjaśnić zdarzenie i ewentualnie ustalić sprawcę,
- porozmawiać z poszkodowanym (zapewnić wsparcie psychiczne, poradę),
- rozmawiać ze sprawcą, ustalić okoliczności zajścia, zobowiązać ucznia do zaprzestania takiego postępowania i usunięcia materiałów z sieci,
- powiadomić rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego o zdarzeniu,
- powiadomić opiekunów sprawcy o zajściu, omówić z nimi zachowanie dziecka,
- udzielić informacji o miejscach gdzie można uzyskać profesjonalną pomoc psychologiczno-pedagogiczną (poszkodowany, sprawca), jeżeli jest taka potrzeba.

W przypadku, gdy sprawca nie stosuje się do ustaleń i jeśli małoletni jest nadal krzywdzony Komendant podejmuje stosowne działania prawne.

W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznany opiekun grupy lub Komendant po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego o zaistniałej sytuacji oraz o możliwości zawiadomienia Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie lub Prokuratury Rejonowej w Stargardzie.

Rozdział VI
Zasady udostępniania pracownikom Komendy, małoletnim
i ich rodzicom/opiekunom prawnym standardów ochrony małoletnich
do zapoznania i stosowania

1. Każdy pracownik Komendy prowadzący zajęcia z dziećmi w salach edukacyjnych lub jednostce ratowniczo-gaśniczej ma obowiązek zapoznać się ze Standardami Ochrony Małoletnich.
2. Małoletni zostają w sposób zrozumiały, adekwatny do wieku zapoznani ze Standardami przez opiekuna/opiekunów grupy.
3. Rodzice/opiekunowie prawni małoletnich zostają poinformowani o wprowadzeniu przez Komendę Standardów Ochrony Małoletnich wraz z informacją o możliwości zapoznania się z nimi osobiście za pośrednictwem opiekuna/ów grupy lub kierownictwa Komendy.

Rozdział VII
Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności
zachowań niedozwolonych

1. Naczelną zasadą relacji między małoletnimi jest postępowanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich małoletnich. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego małoletniego w jakiegokolwiek formie.
2. Małoletnim nie wolno używać przemocy, znęcać się nad słabszymi, używać wulgarnego, obraźliwego języka.
3. Małoletnim nie wolno wzajemnie się zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać. Nie wolno krzyczeć na innych.
4. Dzieci powinny szanować prawo innych do prywatności.
5. Małoletnim nie wolno używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywać wobec innych przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
6. Małoletnim nie wolno utrwalać wizerunku innych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzić lub obrazić.

Rozdział VIII

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi w internecie oraz utrwalonymi w innej formie

1. Rozwiązania organizacyjne na poziomie Komendy bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
2. Istnieją zasady korzystania z Internetu przez małoletnich oraz procedura określająca działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na podłączonych urządzeniach.
3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika Komendy ma on obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Z Internetu na terenie Komendy uczniowie mogą korzystać wyłącznie pod nadzorem opiekuna lub nauczyciela. Komenda nie udostępnia małoletnim dostępu do Internetu.

Rozdział IX

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. Rozpoznanie sygnałów wskazujących na krzywdzenie małoletniego.
2. Zdobycie wiedzy o krzywdzeniu dziecka.
3. Prezentowanie odpowiedzialnej postawy i gotowość do reagowania w sytuacji zagrożenia ich dobra.
4. Sprawdzanie sygnałów poprzez zbieranie dodatkowych informacji.
W przypadku dostrzeżenia sygnałów przez PSP należy je zweryfikować, zbierając informacje pochodzące od innych pracowników PSP. Opiekun grupy zwraca uwagę na ślady pobicia dziecka, niechęć dziecka do wykonywania niektórych czynności, oznaki bólu przy poruszaniu się itp. W razie potrzeby nawiązuje się kontakt z pracownikami służb i instytucji zajmujących się dzieckiem i jego rodziną w celu sprawdzenia posiadanych informacji.
5. Potwierdzenie sygnałów z innych źródeł.
6. Po zebraniu i analizie informacji należy ocenić zagrożenia i możliwości wsparcia dla dziecka.
7. Zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia dziecka. Procedury postępowania zostały opisane w rozdziale V.
8. Działania prawne.

Rozdział X

Monitoring stosowania standardów

1. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie realizacji standardów ochrony małoletnich jest Komendant, który obowiązany jest co najmniej raz na dwa lata dokonywać przeglądu i aktualizacji standardów.
2. Każdy pracownik potwierdza zaznajomienie się ze Standardami poprzez złożenie podpisu na liście, której wzór stanowi załącznik nr 3 do niniejszego opracowania.
3. Kierownictwo PSP odbiera zgłoszenia dotyczące problemów związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa dzieci; reaguje na te zgłoszenia, konsultuje w miarę potrzeb z innymi podmiotami; w uzasadnionych przypadkach może zgłaszać sprawy odpowiednim służbom (GOPS, KPP, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa).
4. Pracownicy Komendy, rodzice/opiekunowie prawni, mogą proponować zmiany w Standardach Ochrony Małoletnich oraz wskazywać na naruszenia ustalonych zapisów.
5. Komendant wprowadza na bieżąco niezbędne zmiany w Standardach Ochrony Małoletnich. O zmianach informowane są wszystkie osoby zainteresowane.

Rozdział XI

Przepisy końcowe

Standardy zostaną zamieszczone na stronie internetowej Komendy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Komendy.